

Ministeren for Forskning, Innovation og Videregående uddannelser

Folketingets Europaudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Den 30. november 2011 vedtog Kommissionen sine forslag til Horisont 2020, rammeprogram for Euratom og forordning og strategisk innovationsdagsorden for Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi.

I den forbindelse vedlægges grund- og nærhedsnotater for alle lovforslag.

Med venlig hilsen

Morten Østergaard

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fivu@fivu.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok nr. 2185293
Side 1/1

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Horison 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)**
KOM (2011) 809 endelig
- **Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammet til gennemførelse af Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)**
KOM (2011) 811 endelig
- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om reglerne for formidling og deltagelse i ”Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)”**
KOM (2011) 810 endelig

1. Resumé

Kommissionens forslag vedrørende Horisont 2020 dækker perioden 2014-2020. Forslaget om Horisont 2020 er på linje med Europas vækststrategi EU2020, der identificerede forskning og innovation som centrale mål for at opnå intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst. Kommissionens forslag består af forslag til rammeprogram og særprogram dækkende indsats vedrørende 'Videnskabelig topkvalitet' 'Industrielt lederskab' samt 'Samfundsmæssige udfordringer'. Endvidere omfatter Horisont 2020 forordning om regler for deltagelse..

Kommissionens forslag til regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i foranstaltninger under Horisont 2020 (herefter ”regler for deltagelse”) fastlægger de nærmere rettigheder og forpligtelser for enheder, der ønsker at deltage i Horisont 2020 og opstiller principper for anvendelse og formidling af resultaterne af deres deltagelse.

2. Baggrund

Kommissionen vedtog sin lovpakke om Horisont 2020 den 30. november 2011 med henblik på endelig vedtagelse i 2013 og igangsættelse i 2014.

Med henblik på at sætte dagsordenen for en bred europæisk høring om indholdet af det kommende rammeprogram præsenterede Kommissionen sine tanker om indretningen af det fremtidige forsknings- og innovationssamarbejde i sin grøn-bog fra den 9. februar 2011 (KOM(2011) 48) 'Fra udfordringer til muligheder: Mod en fælles strategisk ramme for EU-finansiering af forskning og innovation'. I grønbogen lagde Kommissionen op til en fælles strategisk ramme for det nuværende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (FP7), rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP) og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT).

Samtidigt lagde Kommissionen op til, at det kommende rammeprogram skal adressere 'samfundsmæssige udfordringer', 'stærkelse af konkurrenceevnen' og 'stærkelse af Europas videnskabsgrundlag og det europæiske forskningsrum'.

Disse tanker har Kommissionen arbejdet videre med og har blandt andet afholdt en række seminarer struktureret efter disse tre mål. Tankerne er i store træk videreført i Kommissionens forslag til Horisont 2020.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fivu@fivu.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 11-121835
Dok nr. 2165237
Side 1/1

Kommissionens forslag om Horisont 2020 er fremsendt med hjemmel i TEUF artikel 172 og artikel 182 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionens forslag til Horisont 2020's særprogram er fremsendt med hjemmel i TEUF artikel 172 og artikel 182 og skal behandles efter TEUF artikel 182 stk. 4, hvorefter Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionens forslag om regler for deltagelse er fremsendt med hjemmel i artikel 173, 183 og 188 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag består af 1) forordning om rammeprogrammet for Horisont 2020, 2) afgørelse om særprogrammet for Horisont 2020 og 3) forordning om regler for deltagelse. Aktiviteterne er i Kommissionens forslag beskrevet både i forordningen om rammeprogrammet og i afgørelsen om særprogrammet. Aktiviteterne er herunder beskrevet i særprogrammet med undtagelse af aktiviteterne for Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi, da de ikke er en del af særprogrammet.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Side 2/2

3.1 Forordningen om rammeprogrammet for Horisont 2020

Artikler

Kommissionen foreslår, at forordningen om Horisont 2020 tager udgangspunkt i 28 artikler.

I artikel 1 foreslås, at genstanden for forslaget er rammerne for Unionens støtte til forsknings- og innovationsaktiviteter.

I artikel 2 defineres begreberne 'forsknings- og innovationsaktiviteter', 'direkte aktioner', 'indirekte aktioner', 'offentlig-privat partnerskab' og 'offentlig-offentligt partnerskab'.

I artikel 3 foreslås, at Horisont 2020 skal være et syvårigt rammeprogram svarende til længden af de kommende finansielle perspektiver for EU for perioden 2014-2020.

I artikel 4 foreslås, at Horisont 2020 skal spille en central rolle i leveringen af Europas vækststrategi EU2020.

I artikel 5 foreslås, at Horisont 2020 skal have tre særlige indsatsområder: 'videnskabelig topkvalitet', 'Industrielt lederskab' og 'samfundsmæssige udfordringer'.

I artikel 6 foreslås et samlet budget på 87,74 mia. euro fordelt på 27,818 mia. euro til videnskabelig topkvalitet, 20,280 mia. euro til industrielt lederskab, 35,888 mia. euro til samfundsmæssige udfordringer, 2,212 mia. euro til Det Fælles Forskningscenters ikke-nukleare aktiviteter og 1,542 mia. euro til Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi.

I artikel 7 foreslås, at Horisont 2020 skal være åben for associering af tredjelande.

I artikel 8 foreslås, at Horisont 2020 skal implementeres gennem et særprogram og et bidrag til det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT).

I artikel 9 foreslås, at Horisont 2020 skal gennemføres i overensstemmelse med den nye finansforordning

I artikel 10 foreslås, at Horisont 2020 kan finansiere direkte og indirekte aktioner.

I artikel 11 foreslås, at forordningen og regler for deltagelse finder anvendelse på de indirekte aktioner.

Ifølge artikel 12 skal der i gennemførelsen af Horisont 2020 tages hensyn til råd og bidrag fra rådgivende grupper.

Ifølge artikel 13 skal der etableres forbindelser og grænseflader mellem og inden for indsatsområderne.

Ifølge artikel 14 skal gennemførelsen af Horisont 2020 tage højde for den løbende udvikling inden for videnskab, teknologi, innovation, markeder og samfund.

Ifølge artikel 15 skal der være fokus på fremme af ligestilling mellem køn i forsknings- og innovationsaktiviteterne.

I artikel 16 foreslås det, at alle aktiviteter under Horisont 2020 skal gennemføres under overholdelse af etiske principper og den relevante nationale lovgivning, EU-lovgivning samt international lovgivning. Det foreslås, at følgende områder ikke kan blive finansieret:

1. forskning i reproduktiv kloning af mennesker
2. forskning, der sigter mod at ændre menneskers arvemasse på en måde, der gør ændringerne arvelige
3. forskning, der sigter mod at skabe menneskelige embryoner alene til forskningsformål eller for at fremskaffe stamceller, herunder ved kerneoverførsel mellem kropsceller.

Ifølge artikel 17 skal Horisont 2020 gennemføres i komplementaritet med andre EU-støtteprogrammer, herunder strukturfondene.

Ifølge artikel 18 skal der gives særlig opmærksomhed til at sikre tilstrækkelig deltagelse af SMV'er i Horisont 2020, og at Horisont 2020 har tilstrækkelig innovationseffekt for SMV'er. Som en del af målene med særprogrammet 'samfundsmæssige udfordringer' og programmet 'lederskab inden for støtte- og industriteknologi' skal der indføres særlige foranstaltninger for SMV'er med innovationspotentiale, og der skal afsættes et øremærket beløb til disse foranstaltninger.

Ifølge artikel 19 kan dele af Horisont 2020 gennemføres gennem offentlig-private partnerskaber, der skal identificeres baseret på en række fastlagte kriterier. I et begrænset antal tilfælde kan der ydes støtte til eksisterende fællesforetagender

etableret under det syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration, nye offentlig-private partnerskaber baseret på art. 187 TFEU og til andre finansieringsorganer jævnfør den nye finansforordning.

Ifølge artikel 20 skal Horisont 2020 bidrage til at styrke offentlig-offentlige partnerskaber, hvor aktioner og programmer på nationalt og regionalt niveau implementeres fælles inden for EU. Særlig opmærksomhed skal gives til fælleseuropæisk programlægning mellem EU's medlemslande. Offentlig-offentlige partnerskaber kan støttes gennem et ERA-NET instrument og gennem artikel 185-initiativer.

I artikel 21 foreslås det, at Horisont 2020 skal være åben for deltagelse af juridiske enheder i tredjelande og internationale organisationer. Internationalt samarbejde vil blive fremmet i Horisont 2020. Særlige aktiviteter til at fremme internationalt samarbejde vil blive gennemført i Horisont 2020 som en del af den samfundsmæssige udfordring 'rummelige, innovative og sikre samfund'.

Ifølge artikel 22 skal aktiviteter vedrørende kommunikation og udbredelse af resultater anses som en integreret del af alle aktiviteter.

I artikel 23 foreslås det, at Horisont 2020's kontrolsystemer skal sikre en passende balance mellem tillid og kontrol.

I artikel 24 foreslås det, at beskyttelsen af EU's finansielle interesser sikres gennem forordning nr. 2185/96 og forordning (Euratom, EC) nr. 2185/96.

Ifølge artikel 25 skal Kommissionen årligt systematisk monitorere gennemførelsen af Horisont 2020, særprogrammet og EIT og rapportere og udbrede resultaterne af monitoreringen.

Ifølge artikel 26 skal Kommissionen med hjælp fra eksterne eksperter udføre en midtvejsevaluering af Horisont 2020 og EIT senest i 2017 og en ex-post-evaluering senest i 2023.

I artikel 27 foreslås, at budgetrammen i artikel 6 også kan dække tekniske og administrativ bistand, som er nødvendig for at sikre overgangen mellem dette program og de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til afgørelse nr. 1982/2006/EF.

Ifølge artikel 28 skal denne forordning træde i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Bilag 1 – hovedlinjerne i de specifikke mål og aktiviteter

Se beskrivelserne i afsnit 3.2 Særprogrammet i Horisont 2020. Dog er EIT ikke en del af særprogrammet, hvorfor Kommissionens forslag om EIT beskrives herunder.

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT).

EIT får midler direkte fra rammeprogrammet og er således ikke en del af særprogrammet.

Det specifikke mål er at integrere videntrekantens tre elementer - forskning, innovation og uddannelse - og dermed styrke Unionens innovationskapacitet og tage fat om samfundsmæssige udfordringer.

EIT skal primært, men ikke udelukkende, drives via videns- og innovationsfællesskaber (Knowledge and Innovation Communities – KIC's). Videns- og innovationsfællesskaberne skal primært adressere store samfundsmæssige udfordringer og skal gennem sine samplaceringscentre også være forbundet med regionalpolitik.

3.2 Særprogrammet i Horisont 2020

Særprogrammet indeholder tre primære indsats: 'Videnskabelig topkvalitet' 'Industrielt lederskab' og 'Samfundsmæssige udfordringer'. Dertil kommer en del omhandlende Det Fælles Forskningscenters ikke-nukleare direkte aktioner.

I særprogrammet beskrives genstand, formål og budget, der alle er en reflektering af hovedafgørelsen om Horisont 2020.

Arbejdsprogrammerne for særprogrammet etableres af Kommissionen assisteret af en programkomité undtaget for gennemførelsen af aktioner under Det Europæiske Forskningsråd og Det Fælles Forskningscenter. Denne programkomité etableres ifølge forordning 182/2011. I arbejdsprogrammerne skal udvælgelseskriterier specificeres. For aktioner under Det Europæiske Forskningsråd, som fastlagt af Det Europæiske Forskningsråds Videnskabelige Råd, vedtages arbejdsprogrammer ved hjælp af en gennemførelsesretsakt. For særprogrammet 'Det Fælles Forskningscenter' etablerer Kommissionen alene arbejdsprogrammerne.

Videnskabelig Topkvalitet

Særprogrammet 'Videnskabelig Topkvalitet' indeholder fire overordnede aktivitetsområder: 'Det Europæiske Forskningsråd', 'fremtidige og nye teknologier', 'Marie Curie-aktiviteter' og 'forskningsinfrastrukturer'.

Det Europæiske Forskningsråd

Det Europæiske Forskningsråd vil fremme frontlinjeforskning i verdensklasse. Det europæiske forskningsråd skal støtte forskerinitieret grundforskning inden for alle forskningsdiscipliner. Det eneste evalueringskriterium er excellence.

ERC's aktiviteter bestemmes af ERC's eget videnskabelige råd, der skal arbejde efter principperne videnskabelig excellence, autonomi, effektivitet, transparens og ansvarlighed. Det Europæiske Forskningsråds videnskabelige råd etablerer strategi, årligt arbejdsprogram og procedurer for evaluering af projektforslag

Fremtidige og nye teknologier

Aktiviteterne inden for fremtidige og nye teknologier (FET) vil konkretisere forskellige arbejdsmetoder fra helt åbne til forskellige grader af strukturering af emner, samfund og finansiering omkring tre søjler.

De overordnede aktivitetsområder i forslaget er: 'FET-Open: fremme af nye idéer', 'FET-Proactive: fremme af nye temaer og samfund' og 'FET-Flagships: håndtering af store tværfaglige videnskabelige og teknologiske udfordringer'.

Marie Curie-aktioner

Det specifikke mål er at sikre den bedst mulige udvikling og den mest muligt dynamiske brug af Europas intellektuelle kapital for at opnå nye kvalifikationer og innovation og således udnytte potentialet fuldt ud i alle sektorer og regioner.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Fremme af nye færdigheder gennem indledende forskeruddannelser af topkvalitet', 'Fremme af topkvalitet gennem mobilitet på tværs af grænser og sektorer', 'Stimulering af innovation gennem gensidigt inspirerende videnuveksling', 'Øgede strukturelle virkninger gennem samfinansiering af aktiviteter' og 'Specifikke støtteaktioner og politiske aktioner'.

Europæisk forskningsinfrastruktur

Det specifikke mål er at udruste Europa med forskningsinfrastruktur i verdensklasse, der er tilgængelig for alle forskere i og uden for Europa, så deres potentiale for videnskabelige fremskridt og innovation kan udnyttes fuldt ud.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Udvikling af europæiske forskningsinfrastrukturer frem til og ud over 2020', 'Fremme af forskningsinfrastrukturers innovationspotentiale og deres menneskelige kapital' og 'Styrkelse af en europæisk politik for forskningsinfrastruktur og internationalt samarbejde'.

Industrielt lederskab

'Industrielt lederskab' indeholder tre aktivitetsområder 'Lederskab inden for støtte- og industriteknologi', 'Adgang til risikovillig kapital' og 'Innovation i små og mellemstore virksomheder'

Lederskab inden for støtte- og industriteknologi

Det specifikke mål er at opretholde og opbygge globalt lederskab inden for støtteteknologi samt rumforskning og innovation, der danner grundlag for konkurrenceevne i en række eksisterende og fremspirende industrier og sektorer.

Programmet indeholder aktiviteter inden for informations- og kommunikationsteknologi, nanoteknologi, avancerede materialer, bioteknologi, avanceret produktion og forarbejdning og rumforskning.

Adgang til risikofinansiering

Det specifikke mål er at medvirke til at rette op på markedssvigt, når det gælder adgang til risikovillig kapital til finansiering af forskning og innovation.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er lånefaciliteten og egenkapitalfaciliteten.

Innovation i SMV'er

Det specifikke mål er at stimulere væksten ved at øge graden af innovation i SMV'er, dække deres forskellige innovationsbehov gennem hele innovationskredsløbet for alle typer innovation og derved skabe hurtigere voksende internationalt aktive SMV'er.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Mainstreaming af SMV-støtte' og 'Særlig støtte'.

Samfundsmæssige udfordringer

'Samfundsmæssige udfordringer' indeholder aktiviteter inden for seks samfundsmæssige udfordringer; 'Sundhed, demografisk udvikling og velfærd', 'Fødevareresikkerhed, bæredygtigt landbrug, havforskning og bioøkonomi', 'Sikker, ren og effektiv energi', 'Intelligent, grøn og integreret transport', 'Klimaindsats, ressourceeffektivitet og råvareforsyning' og 'Rummelige, innovative og sikre samfund'.

Sundhed, demografisk udvikling og velfærd

Det specifikke mål er at forbedre livslang sundhed og velfærd for alle.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder inkluderer 'forståelse af determinanter for sundhed, bedre sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse'; 'Udvikling af effektive screeningprogrammer og bedre vurdering af sygdomsdisposition', 'Bedre overvågning og beredskab'; 'Sygdomsforståelse'; 'Udvikling af bedre forebyggende vacciner'; 'Bedre diagnoser'; 'Brug af in-silico-lægemidler til bedre forvaltning og forudsigelse af sygdomme'; 'Sygdomsbehandling'; 'Overførsel af viden til klinisk praksis og skalerbare innovationsaktioner'; 'Bedre anvendelse af sundhedsdata'; 'Overførsel af viden til klinisk praksis og skalerbare innovationsaktioner'; 'Bedre anvendelse af sundhedsdata'; 'Bedre videnskabelige redskaber og metoder til støtte af politikformulering og lovgivningsmæssige behov'; 'Aktiv aldring, uafhængighed og intelligente omgivelser'; 'Individuel indflydelse på sundhedsmæssig selvforvaltning'; 'Fremme af integreret behandling' 'Optimering af sundhedssystemernes effektivitet og nedbringelse af uligheder gennem evidensbaseret beslutningstagning og formidling af bedste praksis samt innovative teknologier og tilgange'.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Side 7/7

Fødevareresikkerhed, bæredygtigt landbrug, havforskning og bioøkonomi

Det specifikke mål er at sikre tilstrækkelige forsyninger af sikre fødevarer af høj kvalitet og andre biobaserede produkter gennem udvikling af produktive og ressourceeffektive primærproduktionssystemer, fremme af tilknyttede økosystemtjenester sammen med konkurrencedygtige lavemissionskæder. Dette vil fremskynde overgangen til en bæredygtig europæisk bioøkonomi.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Bæredygtigt landbrug og skovbrug', 'En bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugsfødevarerindustri, som leverer en sikker og sund kost'; 'Udnyttelse af levende marine ressourcers potentiale' og 'Bæredygtige og konkurrencedygtige biobaserede industrier'.

Sikker, ren og effektiv energi

Det specifikke mål er at indføre et pålideligt, bæredygtigt og konkurrencedygtigt energisystem, set i lyset af de stadig mere knappe ressourcer, stigende energibehov og klimaændringerne.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Nedbringelse af energiforbruget og CO₂-fodaftrykket gennem intelligent og bæredygtigt anvendelse'; 'Billig og kulstoffattig elforsyning'; 'Alternative brændstoffer og mobile energikilder'; 'Et intelligent, fælleseuropæisk elnet'; 'Ny viden og nye teknologier'; 'Håndfaste

beslutninger og offentlighedens deltagelse' og 'Udbredelse af energiinnovation på markedet og styrkede markeder og forbrugere'.

Intelligent, grøn og integreret transport

Det specifikke mål er at udvikle et europæisk transportsystem, der er ressourcebesparende, miljøvenligt, sikkert og integreret til gavn for borgerne, økonomien og samfundet.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Ressourceeffektiv transport med respekt for miljøet'; 'Bedre mobilitet, færre trafikpropper og øget sikkerhed'; 'Den europæiske transportindustri i det globale førersæde' og 'Samfundsøkonomisk forskning og fremadrettede aktiviteter vedrørende politiske beslutninger'.

Klimaindsats, ressourceeffektivitet og råvareforsyning

Det specifikke mål er at udvikle en ressourceeffektiv økonomi, der er robust over for klimaforandringer, og som opfylder den voksende verdensbefolknings behov inden for bæredygtige rammer for planetens naturressourcer. Aktiviteterne skal bidrage til at forbedre Europas konkurrenceevne og øge trivlsen, alt imens de sikrer miljømæssig integritet og bæredygtighed, holder den gennemsnitlige globale opvarmning på under 2 °C og gør det muligt for økosystemerne og samfundet at tilpasse sig klimaforandringerne.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Bekæmpelse af klimaforandringer og tilpasning hertil'; 'Bæredygtig forvaltning af naturressourcerne og økosystemerne'; 'Sikring af bæredygtig forsyning af råstoffer uden for energi- og landbrugsområdet'; 'Fremme overgangen til en grøn økonomi gennem miljøinnovation' og 'Udvikling af omfattende globale observations- og informationssystemer på miljøområdet'.

Rummelige, innovative og sikre samfund

Det specifikke mål er at fremme rummelige, innovative og sikre europæiske samfund på baggrund af hidtil usete forandringer og voksende global indbyrdes afhængighed.

De overordnede foreslåede aktivitetsområder er: 'Rummelige samfund', 'Innovative samfund' og 'Sikre samfund'.

Det Fælles Forskningscenters (JRC) Ikke-nukleare aktiviteter

Det Fælles Forskningscenter (JRC) vil gennemføre forskning for at forbedre det videnskabelige grundlag for politiske beslutninger, øge vores indsigt i de naturlige processer, der ligger bag de samfundsmæssige udfordringer, og undersøge nye videnskabelige områder og teknologier, blandt andet gennem et program vedrørende forberedende forskning.

3.3 Regler for deltagelse og formidling

Ad I Indledende bestemmelser, art. 1-4

Reglerne for deltagelse gælder for deltagelse i indirekte foranstaltninger, men ikke i direkte foranstaltninger, der udføres af Det Fælles Forskningscenter.

Ad II Regler for deltagelse

Ad Iii. Generelle bestemmelser, art. 5-7

Enhver juridisk enhed må deltage i aktioner. De konkrete arbejdsprogrammer kan dog stille yderligere krav eksempelvis udelukkelse af juridiske enheder etableret i tredjelande.

Ad Iiii. Tilskud, art. 8-33

Som minimum skal der i hver aktion deltage tre uafhængige juridiske enheder, der hver er etableret i forskellige medlemsstater eller associerede stater.

Tilskud kan være af hvilken som helst type beskrevet i EU's finansforordning

Projektforslag skal evalueres efter kriterierne ekspertise, virkning og gennemførelsens kvalitet og effektivitet, dog undtaget for Det Europæiske Forskningsråd, hvor ekspertise er eneste vurderingskriterium.

Horisont 2020 kan finansiere op til 70 % af omkostningerne til udformning af prototyper, afprøvning, demonstration, eksperimentel udvikling, styring, markedsintroduktion og programstøtteforanstaltninger.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Horisont 2020 kan finansiere op til 100 % for alle andre typer aktiviteter.

Side 9/9

Indirekte omkostninger skal refunderes med en fast sats på 20 % af de totale omkostninger.

Ad Iiiv Priser, offentlige indkøb og finansielle instrumenter art. 34-36

Kommissionen eller et tilskudsorgan kan uddele priser. Indkøb i form af prækommercielle eller innovative løsninger skal foretages ifølge finansforordningen. Finansielle instrumenter (for eksempel lån eller garantier) kan anvendes.

Ad Iivii. Ekspertes, art. 37

Kommissionen kan bistås af uafhængige eksperter ved bedømmelsen af forslag. Ekspertene findes og udvælges på grundlag af indkaldelse af ansøgninger fra enkeltpersoner samt indkaldelse henvendt til nationale forskningsorganer, institutioner eller virksomheder med henblik på opstilling af lister over egnede kandidater. Kommissionen kan udpege eksperter uden for disse lister. Kommissionen offentliggør lister over eksperter, der har deltaget i evalueringer.

Ad III. Reglerne for formidling af resultater, art. 38-51

Ad IIIi Resultater, art. 38-47

Resultater ejes af deltageren, der producerer dem. Hvis resultaterne kan anvendes erhvervsmæssigt, skal dens ejere sikre, at den beskyttes under behørig hensyntagen til de berettigede interesser, især kommercielle, som deltagerne i den pågældende aktion har.

Deltagerne skal nyttiggøre resultater eller sørge for, at de bliver nyttiggjort. Sker dette ikke, kan Kommissionen formidle disse resultater. Denne formidling må dog ikke krænke intellektuelle rettigheder og ejerens berettigede interesser. En deltager, der påberåber sig berettigede interesser, skal påvise, at han vil få påført uforholdsmæssig stor skade. Videreformidling af disse resultater må ikke ske før

Kommissionen eller tilskudsorganet har foretaget en beslutning om hvorvidt de vil overtage ejerskabet og foretage de nødvendige forholdsregler for beskyttelse af ejerens rettigheder.

Ad IIIi Priser og udbud, art. 48-49

Støtte kan gives i form af priser, indkøb, prækommercielle indkøb og offentlige indkøb af innovative løsninger.

Ad IV Afsluttende bestemmelser, art. 50-52

Forordning(EF) nr. 1906/2006 ophæves med virkning fra den 1. januar 2014

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at forslagene er udformet med henblik på at opnå størst mulig merværdi og effekt på EU-plan og omfatter først og fremmest mål og aktiviteter, der ikke kan gennemføres effektivt, hvis medlemsstaterne handler hver for sig.

I lyset af at handling på EU-plan kan styrke de overordnede rammer for EU-samarbejdet om forskning og innovation med henblik på at bevare den kritiske masse på centrale områder anser regeringen nærhedsprincippet for respekteret.

6. Gældende dansk ret

Forslaget påvirker ikke gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 87,74 mia. euro, svarende til 655,5 mia. kr., til forslaget. Da Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarer det til, at Danmark bidrager med ca. 13 mia. kr. over de syv år.

8. Høring

Forslaget er blevet sendt i bred skriftlig høring, herunder i EU-specialudvalget for forskning. Høringsfristen er den 10. januar 2011.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På konkurrenceevnerådsmødet den 6. december 2012 blev der efter Kommissionens præsentation af forslaget udvekslet indledende synspunkter herom. Der var en generel positiv modtagelse af forslaget og målsætningen om at skabe en tættere kobling mellem forskning og innovation. En række lande understregede betydningen af forenkling af reglerne for brugerne samt behovet for synergi med strukturfondene med henblik på kapacitetsopbygning.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at forslaget til rammeprogrammet har et indhold, som kan yde et vigtigt bidrag til realiseringen af EU's vækststrategi EU2020.

Derudover mener regeringen, at:

- Kommissionens forslag til struktur er formålstjenlig og finder, at de tre mål 'Videnskabelig topkvalitet', 'Industrielt lederskab' og 'Samfundsmæssige

udfordringer' er centrale for Europas forsknings- og innovationspolitiske samarbejde.

- Adressering af samfundsmæssige udfordringer som energi, fødevarer og sundhed er afgørende for Europa.
- Det er centralt for Europa at blive bedre til at bygge bro mellem forskning og innovation og få forskningsresultaterne omsat til innovation og vækst i erhvervslivet.
- Selv om Europa skal øge fokus på innovation, må den langsigtede forskning ikke glemmes. Regeringen bakker derfor op om styrkelsen af ERC.
- Excellence fortsat bør være det centrale kriterium for forskningsfinansiering for Horisont 2020.
- Europa skal dog også tænke i initiativer, der kan understøtte udviklingen af den excellente forskning bredt i Europa.
- Det er helt centralt at forenkle rammeprogrammet for at få øget virksomhedsdeltagelsen, særligt fra SMV'er. En del af forenkling for ansøgerne inkluderer også mere åbne opslag inden for programmerne store samfundsmæssige udfordringer og lederskab i støtte- og industriteknologier, så ansøgerne for mere frihed til at lave innovative projekter.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for konkurrenceevnerådsmødet den 5.-6. december 2011.

Forslag til Rådets forordning om forsknings- og uddannelsesprogrammet for Det Europæiske Atomenergifællesskab (2014-2018), som komplementerer Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation
KOM (2011) 812 endelig

1. Resumé

Kommissionens forslag til Euratom rammeprogrammet (2014-2018) – Euratom-programmet – vedrører indirekte aktioner inden for fusion (ekskl. ITER), fission og strålingsbeskyttelse samt direkte aktioner inden for nuklear sikkerhed foretaget af Det Fælles Forskningscenter (JRC). Euratom-programmet gennemføres denne gang ved en forordning, hvor man tidligere har anvendt fire forskellige retsakter. Konstruktionen af ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) er holdt uden for programmet, idet Kommissionen foreslår, at finansieringen heraf ligger uden for den flerårige finansielle ramme. På fissionsområdet (inkl. strålingsbeskyttelse) er der i det store hele tale om en fortsættelse af forskningsaktiviteterne fra det 7. rammeprogram og dets 2-årige forlængelse, men dog med betydelig mere vægt på sikkerhed i forbindelse med eksisterende reaktorer. Hertil kommer, at JRC skal iværksætte særlige foranstaltninger for at imødegå de nye nukleare sikkerhedsudfordringer efter uheldet på atomkraftværket i Fukushima i Japan i marts 2011. På fusionsområdet skal programmet gennem det såkaldte EFDA-samarbejde sikre en hurtig opstart af ITER og sideløbende udvikle materialer til et demonstrationskraftværk samt udvikle og demonstrere relevante teknologier til demonstrationskraftværket, der udgør næste trin efter forsøgsreaktoren ITER.

19. december 2011

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

2. Baggrund

Forslaget til Rådets forordning om forsknings- og uddannelsesprogrammet på det nukleare område for perioden 2014-2018 (i det følgende benævnt "Euratom-programmet") vedrører forskningsaktiviteter inden for kerneenergi (fusion og fission) og strålingsbeskyttelse. Forslaget er en integreret del af Horisont 2020 – rammeprogrammet for forskning og innovation. Det omfatter forsknings- og udviklingsprogrammet for fusionsenergi (ekskl. ITER, jfr. nedenfor), forskningsaktiviteter inden for fission og strålingsbeskyttelse og Det Fælles Forskningscenters direkte aktioner inden for nuklear sikkerhed.

Sagsbehandler
Thomas Midtgaard
Telefon 7231 8258
Telefax
E-post thmi@fi.dk
Sagsnr. 11-121835
Dok nr. 2140849
Side 1/1

ITER er omhandlet i en separat afgørelse, da finansieringen af dette projekt ligger uden for den flerårige finansielle ramme for perioden 2014-2020, som Kommissionen offentliggjorde den 29. juni 2011. Kommissionen har foreslået, at der afsættes 2.707 mio. EUR til ITER, men altså udenfor den flerårige finansielle ramme.

Ligesom Horisont 2020 er Euratom-programmet også omfattet af administrativ forenkling, hvor sigtet er at reducere de administrative omkostninger for deltagerne og at sætte skub i alle processer vedrørende indkaldelse af forslag (gælder kun området fission og strålingsbeskyttelse).

Euratom-traktaten begrænser varigheden af forskningsprogrammer på det nukleare område til fem år.

Euratom-programmet (2014-2018) gennemføres via en enkelt forordning, som fastsætter alle de nødvendige bestemmelser for gennemførelsen af nukleare forskningsaktiviteter. Tidligere var indholdet af den nuværende forordning dækket af fire forskellige retsakter: afgørelsen om rammeprogrammet, beslutningen om særprogrammet til gennemførelse af indirekte aktioner og beslutning om særprogrammet for Det Fælles Forskningscenters (JRC's) gennemførelse af direkte aktioner samt en forordning om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i foranstaltninger og for formidling af forskningsresultater.

Hjemmelsgrundlaget for Euratom-programmet er artikel 1, 2, 4 og 7 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, hvorefter udkast til programmet skal besluttet med enstemmighed under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

Kommissionen har hørt Euratoms Videnskabelige og Tekniske Udvalg, ligesom man har gjort brug af forskellige kilder ved udarbejdelsen af forslaget.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

3. Formål og indhold

Euratom-programmet skal styrke rammeprogrammet for forskning og innovation på det nukleare område og koordinere medlemsstaternes forskningsaktiviteter for derved at forhindre dobbeltarbejde, fastholde en kritisk masse på nøgleområder og sikre, at offentlige midler udnyttes bedst muligt.

Side 2/2

De tekniske mål er at forbedre den nukleare sikkerhed og strålingsbeskyttelse og at bidrage til den langsigtede dekarbonisering af energisystemet på en sikker og effektiv måde.

Programmet bidrager til flagskibsinitiativet "Innovation i EU" ved at støtte præ-kommerciel og tværgående nuklear forskning af relevans for den politiske beslutningsproces og ved at lette videns og teknologioverførselen mellem den akademiske verden, erhvervslivet og de offentlige myndigheder. Ved at rette fokus mod uddannelse i alle aktiviteter og fremme konkurrenceevnen i den nuværende kerneindustri og oprette en ny højteknologisk industrisektor inden for navnlig fusionsenergi, vil Euratom-programmet endvidere skabe vækst og nye job på en lang række områder. Gennem støtte til fusionsforskning sikrer programmet således en hurtig opstart af ITER's idriftsættelse, og en udvikling af kvalificerede materialer til et demonstrationskraftværk, samtidig med at relevante teknologier til et sådant værk udvikles og demonstreres. Programmets aktiviteter omfatter forberedelser og skitseprojektering af et komplet demonstrationskraftværk samt undersøgelse af mulighederne i stellaratorer som kraftværkteknologi ("Stellaratoren" er et alternativt reaktorsystem, der muligvis kan anvendes i den demonstrationsreaktor, der skal følge efter ITER, hvis reaktorsystem bygger på "tokamakken").

Målet for JRC's nukleare aktiviteter er at støtte gennemførelsen af Rådets direktiv 2009/71/Euratom og 2011/70/Euratom samt Rådets konklusioner, der giver højeste prioritet til de højeste standarder for nuklear sikkerhed i EU og internationalt. JRC skal navnlig mobilisere den nødvendige kapacitet og ekspertise til at bidrage til vurderingen og forbedringen af nukleare anlægs sikkerhed og den fredele anvendelse af kerneenergi m.m.

Aktiviteter for at opfylde programmets målsætninger i forbindelse med indirekte aktioner:

- Støtte **sikker drift af reaktorsystemer (herunder brændselskredsløbs-anlæg)** til brug i EU med fuldt fokus på de sikkerhedsmæssige aspekter, herunder alle aspekter af brændselskredsløbet, som f.eks. separation og transmutation (omdannelse) af langlivet affald til kortlivet.
- Bidrage til udviklingen af løsninger til **håndtering af radioaktivt slutfald**, herunder deponering i undergrunden og forskning relateret til dyb geologisk deponering af brugt brændsel og langlivet radioaktivt affald og demonstration af teknologier og sikkerhed.
- Støtte udviklingen og bæredygtigheden af **nukleare kompetencer** på EU-plan.
- **Fremme strålingsbeskyttelse.** Forskning med henblik på at kunne vurdere risikoen ved lave strålingsdoser, medicinske anvendelser og håndtering af uheld for at tilvejebringe det videnskabelige grundlag for et robust, retfærdigt og socialt acceptabelt beskyttelsessystem, som ikke i unødvendigt omfang begrænser den nyttige og udbredte anvendelse af stråling på det medicinske område og i industrien.
- Arbejde hen imod demonstration af **gennemførlighed af fusion** som energikilde for at sikre hurtig start af højeffektiv drift af ITER ved at udnytte eksisterende og relevante anlæg (herunder JET – Joint European Torus) og fremtidige fusionsanlæg.
- Skabe fundamentet for fremtidige fusionskraftanlæg ved at **udvikle materialer, teknologier og skitseprojekter**, herunder forberedelse af et relevant materialeprøvningsanlæg og forhandlinger om EU's deltagelse i en passende international ramme for dette anlæg. Aktiviteterne vedrørende udvikling og demonstration af relevante teknologier til et fusionsdemonstrationskraftværk omfatter også forberedelser og skitseprojektering af et komplet demonstrationskraftværk samt undersøgelse af mulighederne i andre reaktorkoncepter end tokamak konceptet som f.eks. stellarator konceptet.
- Fremme **innovation og erhvervslivets konkurrence.**
- Sikre **tilgængelighed og brug af forskningsinfrastrukturer** af paneuropæisk relevans.
- Støtte til **den europæiske aftale om udvikling af fusionsenergi** gennem EFDA (European Fusion Development Agreement).

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 3/3

Aktiviteter for at opfylde programmets målsætninger i forbindelse med direkte aktioner på Det Fælles Forskningscenter (JRC):

- **Forbedre den nukleare sikkerhed, herunder brændsels- og reaktor-sikkerhed, affaldshåndtering og nedlukning samt nødberedskab.** JRC skal bidrage til udviklingen af værktøjer og metoder til at opnå høje sikkerhedsstandarder for kernereaktorer og brændselskredsløb, som er relevante for Europa. I den forbindelse vil JRC yderligere styrke sit europæiske clearinginstitut for nukleare operatørers operationelle erfaringer, som er oprettet for at imødegå de nye nukleare sikkerhedsudfordringer efter

uheldet på atomkraftværket i Fukushima i Japan den 11. marts 2011.

JRC's værktøjer og metoder omfatter også minimering af videnskabelig usikkerhed i forudsigelsen af nukleart affalds opførsel over lang tid samt styrkelse af EU's kapacitet til at reagere over for nukleare uheld og ulykker gennem videreudvikling af beredskabssystemer og modeller for radiologisk spredning i luften etc.

- **Forbedre sikkerheden i forbindelse med nuklear teknologi, herunder nuklear sikkerhedskontrol, ikke-spredning, bekæmpelse af ulovlig handel og nuklear eftersporning.** JRC vil rette størst mulig opmærksomhed mod ikke-spredning.
- **Styrke den videnskabelige ekspertise på det nukleare område med henblik på standardisering.** JRC skal videreudvikle det videnskabelige grundlag for nuklear sikkerhed (safety) og sikring (security). Der skal lægges vægt på forskning og udvikling af aktiviteter til fremme af forståelsen og modellering af fysiske, kemiske og grundlæggende egenskaber ved actinider (fællesbetegnelse for kunstige grundstoffer, der er tungere end uran). Hertil kommer forskning i konstruktionsmaterialers og nukleare materialers grundlæggende egenskaber og opførsel. Endvidere opsætning af en database for højpræcise nukleare referencedata vedrørende nuklear energi og ikke-nukleare anvendelser (f.eks. medicinsk anvendelse). Mht. standardisering i EU skal JRC tilvejebringe de nyeste nukleare standarder, referencedata og målinger.
- **Fremme videnforvaltning, uddannelse og erhvervsuddannelse.**
- **Støtte EU's politik om nuklear sikkerhed og den EU-lovgivning, der udvikles i den forbindelse.** I den forbindelse skal JRC koordinere den europæiske deltagelse i "Generation IV International Forum R&D Initiative" – kaldet GIF. JRC har således af medlemslandene fået mandat til at handle som gennemførelsesorgan for EU's deltagelse i GIF-projekter. JRC skal også videreudvikle det internationale forskningssamarbejde med centrale partnerlande og internationale organisationer såsom IAEA og OECD/NEA med henblik på at fremme EU's politikker på området for nuklear sikkerhed.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 4/4

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at merværdien for Euratoms inddragelse i nuklear forskning er tæt forbundet med grænseoverskridende virkning, stordriftsfordele og medvirken til løsning af markedssvigt. Med Euratom-projekter inden for fission, fusion og strålingsbeskyttelse kan der opnås den fornødne "kritiske masse", samtidig med at den forretningsmæssige risiko mindskes, og der dannes grobund for private investeringer. Euratom aktioner har også central betydning for overførslen af nukleare færdigheder og viden på tværs af grænser og fremmer derved topkvalitet inden for forskning og innovation ved at styrke færdigheder, kvalitet og konkurrence i hele Europa og højne den menneskelige kapacitet gennem uddannelse, mobilitet og karriereudvikling.

Regeringen er enig i, at de anførte forskningsfelter ikke kan gennemføres af medlemsstaterne isoleret, hvorfor regeringen anser nærhedsprincippet for respekteret.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er endnu ikke blevet hørt.

6. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Forslaget har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser udover indvirkningen på EU's budget. Forslaget medfører en udgift på EU's budget på 1.065 mio. EUR (løbende priser) i perioden 2014-2018. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 160 mio. kr. eller 32 mio. om året.

8. Høring

Forslaget er sendt til høring i EU-specialudvalget for forskning.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingerne om forslaget er ikke påbegyndt.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Med hensyn til fusionsforskningen støtter regeringen denne, herunder konstruktionen af ITER, under forudsætning af, at der kan findes realistiske finansieringsmuligheder, sikres en effektiv omkostningskontrol og en realistisk tidsplanlægning for projektet.

Hvad angår fissionsforskningen, er regeringen skeptisk overfor investeringer i nye reaktorsystemer og mener generelt, at budgetmidlerne bør koncentreres om sikkerhed og affaldshåndtering i forbindelse med eksisterende reaktorer samt om strålingsbeskyttelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT: EIT's bidrag til et mere innovativt Europa

KOM (2011) 817 endelig

KOM (2011) 822 endelig

1. Resumé

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) er etableret med det formål at bidrage til bæredygtig økonomisk vækst og konkurrenceevne gennem styrkelse af EU's og medlemslandenes innovationskapacitet. Med udgangen af 2013 udløber EIT's finansieringsramme, og derfor har Kommissionen præsenteret et forslag, hvori EIT videreføres som en integreret del af Horisont 2020

EIT vil i perioden 2014-2020 bidrage til opfyldelsen af det generelle mål for Horisont 2020 ved at integrere den såkaldte videnstrekant: videregående uddannelse, forskning og innovation. Denne integration finder hovedsageligt sted via videns- og innovationsfællesskaber (Knowledge and Innovation Communities - KICs).

Kommissionen har ligeledes præsenteret et forslag til den første strategiske innovationsdagsorden (SID) for EIT. I udkastet til SID fastlægges EIT's indsatsområder på lang sigt, som bl.a. omfatter en oversigt over de planlagte aktiviteter inden for videregående uddannelse, forskning og innovation i den syvårige periode fra 2014-2020.

Det finansielle bidrag til EIT bør ifølge Kommissionens forslag komme fra Horisont 2020, og finansieringsrammen fra Horisont 2020 for gennemførelsen af forordningen er i perioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020 foreslået fastsat til ca. 3,2 mia. EUR (løbende priser). Det foreslås i forslaget, at det finansielle bidrag fra EIT til etablerede og kommende KICs skal komme fra denne finansieringsramme.

2. Baggrund

Kommissionen vedtog sin lovpakke vedrørende Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) den 30. november 2011 med henblik på vedtagelse i 2013 og igangsættelse i 2014. Lovpakken indeholder et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af EIT samt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT.

EIT er oprettet i medfør af forordning (EF) nr. 294/2008 med det formål at bidrage til bæredygtig økonomisk vækst og konkurrenceevne gennem styrkelse af EU's og medlemsstaternes innovationskapacitet.

Med henblik på at sætte dagsordenen for en bred europæisk høring om indholdet af det kommende rammeprogram præsenterede Kommissionen sine tanker om indretningen af det fremtidige forsknings- og innovationssamarbejde i sin grøn-bog fra den 9. februar 2011 (KOM(2011) 48) 'Fra udfordringer til muligheder:

19. december 2011

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Thomas Midtgaard
Telefon 7231 8258
Telefax
E-post thmi@fi.dk
Sagsnr. 11-121835
Dok nr. 2140849
Side 1/1

Mod en fælles strategisk ramme for EU-finansiering af forskning og innovation'. I grønbogen lagde Kommissionen op til en fælles strategisk ramme for det nuværende Rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (FP7), rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP) og EIT.

Disse tanker har Kommissionen arbejdet videre med, og tankerne er i store træk videreført i Kommissionens forslag til "Horisont 2020 - rammeprogrammet for forskning og innovation" (herefter "Horisont 2020"), som Kommissionen vedtog 30. november 2011, hvor bl.a. EIT foreslås som en integreret del.

EIT vil i perioden 2014-2020 bidrage til opfyldelsen af det generelle mål for Horisont 2020, ved at integrere den såkaldte videnstrekant: videregående uddannelse, forskning og innovation. Denne integration finder hovedsageligt sted via videns- og innovationsfællesskaber (Knowledge and Innovation Communities - KICs), som bringer organisationer sammen om at løse samfundsmæssige udfordringer på lang sigt.

Det finansielle bidrag fra Horisont 2020-programmet til EIT vil blive gennemført i overensstemmelse Europa-Parlamentets og Rådets forordning om reglerne for deltagelse og formidling i Horisont 2020. EIT's finansiering af KICs dækker merværdiskabende KIC-aktiviteter, hvorimod KICs eller deres partnerorganisationer kan anvende andre ordninger under Horisont 2020 eller EU's programmer i overensstemmelse med deres respektive regler og på lige fod med andre ansøgninger.

De foreslåede ændringer i forordningen om oprettelsen af EIT er baseret på flere kilder: erfaringerne fra den indledende periode, forslaget vedrørende EIT's strategiske innovationsdagsorden, som bygger på forslaget fra EIT's bestyrelse, henstillingerne fra den eksterne evalueringsrapport og Kommissionens udtalelse om evalueringen (KOM(2011) 816) samt resultaterne af høringer med EIT's interessenter.

I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 294/2008 af 11. marts 2008 om oprettelse af Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi skal Kommissionen inden udgangen af 2011 forelægge Europa-Parlamentet og Rådet et forslag til den første strategiske innovationsdagsorden (herefter benævnt SID), udarbejdet på grundlag af et udkast fra EIT's bestyrelse, som blev fremsendt til Kommissionen den 15. juni 2011. Udkastet til SID, som er et bilag til afgørelsen, bygger også på resultaterne af en uafhængig evaluering af EIT's første periode og en høringsproces, der var åben for alle, der har en interesse i EIT's aktiviteter, herunder virksomheder, videregående uddannelsesinstitutioner og forskningsorganisationer samt nationale og regionale myndigheder.

I udkastet til SID fastlægges EIT's indsatsområder på lang sigt, som bl.a. omfatter en oversigt over de planlagte aktiviteter inden for videregående uddannelse, forskning og innovation i den syvårige periode fra 2014-2020.

Forslagene til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af EIT samt til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT er baseret på

artikel 173, stk. 3 i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og vil blive vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag består af 1) forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af EIT samt 2) et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT.

3.1 Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 293/2008 om oprettelse af EIT

Kommissionens forslag indebærer, at EIT i perioden 2014-2020 vil bidrage til opfyldelsen af målene for Horisont 2020, ved at integrere videnstrekanten af forskning, innovation og uddannelse, jf. forslaget's Artikel 1, punkt 2) om ændring af artikel 3.

For at sikre sammenhængende retlige rammer for deltagerne i Horisont 2020, bør Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. XX/XXX om reglerne for deltagelse og formidling i "Horisont 2020 - rammeprogrammet for forskning og innovation" (herefter benævnt regler for deltagelse) finde anvendelse på EIT. Endvidere er reglerne for forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder fastlagt i reglerne for deltagelse. Endelig er reglerne for deltagende stater og tredjelande fastlagt i forordningen om Horisont 2020.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 3/3

Ifølge forslaget bør EIT indgå i direkte samarbejde med nationale og regionale repræsentanter og andre interessenter fra hele innovationskæden, da det kan skabe fordele for alle parter. For at gøre denne dialog og udveksling mere systematisk bør der afholdes et forum for EIT's interessenter, med henblik på at bringe så bredt et udvalg af interessenter som muligt sammen om tværgående spørgsmål, jf. forslaget's Artikel 1, punkt 1), litra c) om indsættelse af et nyt nr. 10) i artikel 2.

Det foreslås i Kommissionens forslag, at sammensætningen af EIT's organer bør forenkles. EIT's bestyrelses funktion bør strømlines, og bestyrelsens og direktørens roller og opgaver bør præciseres nærmere. Der er derfor i udkastet til ændring af forordningen bl.a. foreslået, at bestyrelsens størrelse fra 2014 ændres fra de nuværende 22 medlemmer til 12 medlemmer, jf. forslaget's Artikel 2 samt forslaget's bilag.

Endvidere bør der oprettes nye Knowledge and Innovation Communities (KICs), med angivelse af prioriterede indsatsområder samt tilrettelæggelse af og tidsramme for udvælgelsesprocessen, der tager afsæt i de betingelser, der er defineret i den strategiske innovationsdagsorden, jf. forslaget's Artikel 1) punkt 6) litra a) om ændring af artikel 7, stk. 1a. Disse KICs bør udvide deres uddannelsesaktiviteter ved at tilbyde faglige kurser, jf. forslaget's Artikel 1, punkt 5) om ændring af artikel 6, stk. 1, litra c) samt forsøge at skabe synergi med de relevante EU-initiativer, jf. forslaget's Artikel 1, punkt 6), litra b) om indsættelse af et nyt litra h) i artikel 7, stk. 2. For at sikre en bredere deltagelse af organisationer fra forskellige medlemsstater i kommende KICs foreslås det, at partnerorganisationerne bør være etableret i mindst tre forskellige medlemsstater, jf. forslaget's Artikel 1, punkt 6), litra c) om ændring af artikel 7, stk 3.

EIT's treårige arbejdsprogram bør tage højde for Kommissionens udtalelse om EIT's specifikke mål, som defineret i Horisont 2020, samt for programmets

komplementaritet med EU's politikker og instrumenter, jf. forslagens Artikel 1, punkt 12) om ændring af artikel 15 samt forslaget Artikel 1, punkt 14) om indsættelse af stk. 2a i artikel 17.

Det finansielle bidrag til EIT bør ifølge Kommissionens forslag komme fra Horisont 2020, og finansieringsrammen fra Horisont 2020 for gennemførelsen af forordningen er i perioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020 foreslået fastsat til 3,2 mia. EUR (løbende priser). Det foreslås i forslaget, at det finansielle bidrag fra EIT til etablerede og kommende KICs skal komme fra denne finansieringsramme, jf. forslagens Artikel 1) punkt 15) om ændring af artikel 19.

3.2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den strategiske innovationsdagsorden for EIT

I Kommissionens forslag til en strategisk innovationsdagsorden (SID) fastlægges EIT's prioriterede områder i perioden 2014-2020, og forslaget omfatter en vurdering af dets økonomiske virkninger og evne til at skabe den størst mulige merværdi på innovationsområdet. SID er derfor et centralt værktøj for de europæiske beslutningstagere, når de skal fastlægge den strategiske kurs for EIT, samtidig med at instituttet selv får mulighed for at definere metoderne og midlerne til at nå de fastsatte mål.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 4/4

Udkastet til SID omfatter detaljerede specifikationer og kommissorium for EIT's virksomhed, retningslinjerne for samarbejdet mellem bestyrelsen og videns- og innovationsfællesskaberne (Knowledge and Innovation Communities - KICs) og de nærmere regler for finansieringen af de etablerede og kommende KICs.

Resultater

EIT har gennemført sin indledende fase, som var viet til at lancere dets operationer gennem KICs og etablere EIT's beslutningstagende og ledende funktioner – bestyrelse og hovedkvarter i Budepest.

EIT har også med succes opnået dets vigtigste mål - fuld integration af hele innovationskæden, som samler videregående uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer og virksomheder via de tre KICs, som blev oprettet i 2010 inden for områder som Rådet og Europa-Parlamentet har udpeget som afgørende for Europas fremtidige udvikling. Disse områder er vedvarende energi (KIC InnoEnergy), modvirkning af og tilpasning til klimaændringer (ClimateKIC) samt fremtidens informations- og kommunikationssamfund (EIT ICT Labs).

Næsten 500 studerende har gennemført deres uddannelse på sommerkurser, og mere end 200 studerende deltager i øjeblikket i specifikke KIC-mærkede masterkurser. Der er stor efterspørgsel fra de talentfulde menneskers side: KIC InnoEnergy modtog f.eks. 950 ansøgninger til dets masterkursus, hvor der var plads til 155 studerende. Studerende, der afsluttede deres uddannelse fra ClimateKIC-kurser i 2010 og 2011, har dannet en alumnisammenslutning for at fastholde deres engagement i KIC'et i fremtiden.

Der er etableret seks nye virksomheder med startkapital fra prisuddelinger og -belønninger eller med støtte fra de etablerede KICs. Mere end 50 nystartede

virksomheder gennemfører i øjeblikket forskellige opstartsaktiviteter. EIT ICTLabs støtter 18 små virksomheder med virksomhedscoaches.

Der er skabt forbindelser inden for videntrekanten på regionalt plan via tværfaglige videreuddannelsesprogrammer, som f.eks. ClimateKIC's program "Pioneers in practice"(59 personer har indtil videre deltaget i dette mobilitetsprogram).

Der er udformet nye regler om intellektuel ejendom, som betyder, at overskuddet fra intellektuelle ejendomsrettigheder deles mellem de involverede virksomheder og det pågældende KIC som juridisk enhed.

EIT's rolle efter 2013

EIT ser på sig selv som en investor i videntrekanten, og på grundlag af de indhøstede erfaringer sigter EIT mod at konsolidere og yderligere udvikle sin rolle som en investor, der nærer og gør det muligt for eksisterende ekspertisecentre inden for forskning, erhvervsliv og videregående uddannelse i Europa at samles og fremme deres langsigtede systematiske samarbejde gennem KICs.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 5/5

EIT-investortilgangen har fokus på kortlægningen af de bedste strategiske muligheder og udvælgelse af en portefølje af partnerskaber i verdensklasse med henblik på at skabe resultater. Som led i denne tilgang tildeler EIT de årlige støttebeløb til de etablerede KICs på grundlag af deres resultater og de aktiviteter, der indgår i deres forretningsplaner. Vurderingen af forretningsplaner vil blive understøttet af eksterne uafhængige eksperter. I den forbindelse skal EIT ikke kun udstikke brede retningslinjer og visioner, men skal give de etablerede KICs passende støtte og overvåge deres præstationer. Samtidig gives de etablerede KICs betydeligt råderum til at fastlægge deres interne strategier og organisation og til at gennemføre deres aktiviteter og mobilisere det nødvendige talent og de nødvendige ressourcer.

Afkastet af EIT's investeringer i de etablerede KICs måles i form af håndgribelige fordele for den europæiske økonomi og det europæiske samfund som helhed, herunder f.eks. skabelse af nye virksomheder, produkter og tjenester på eksisterende og fremtidige markeder, bedre uddannede iværksættere, nye og mere attraktive jobmuligheder samt tiltrækning og fastholdelse af talent fra hele EU og andre lande.

Dette kræver, at der tilvejebringes et robust overvågnings- og evalueringssystem for EIT, der fokuserer på resultater, output og skabelse af både økonomisk og samfundsmæssig indvirkning, og som måles i forhold til den bedste internationale praksis. I overensstemmelse med anbefalingerne i den uafhængige eksterne evaluering og de overordnede overvågningsbestemmelser under Horisont 2020, har Kommissionen i samarbejde med EIT og de allerede etablerede KICs foreslået etableringen af et resultatorienteret præstationsovervågningsystem for EIT, der er rettet mod fire aktivitetsniveauer:

- **Horisont 2020-niveau:** regelmæssig overvågning af EIT's og de etablerede og kommende KICs' bidrag til opfyldelse af målene i Horisont 2020
- **EIT-niveau:** vurdering af EIT's præstation som et effektivt EU-organ; dette vil blive målt med hensyn til støtte, der ydes til de etablerede KICs,

intensiteten og rækkevidden af dets udadrettede, formidlende og internationale aktiviteter samt dets evne til at skabe forenklede procedurer

- **På tværs af etablerede KICs:** overvågning af de etablerede KICs' bidrag til opfyldelse af EIT's strategiske mål som angivet i særligt instrument til dette formål, f.eks. et EIT-scoreboard
- **Individuelt KIC-niveau:** overvågning af de individuelle KICs' præstationer på grundlag af individuelle mål og nøgleresultatindikatorer (KPI'er) som fastlagt i de individuelle KIC-forretningsplaner. De etablerede KICs har forskellige forretningsmodeller og markeder og derfor forskellige industrielle KPI'er, som er af central betydning for en vellykket ledelse af de enkelte KICs.

Ifølge Kommissionens udkast til afgørelse, skal der i perioden 2014-2020 oprettes nye KICs i to bølger, dvs. tre nye KICs i både 2014 og 2018, så EIT når op på en portefølje på ni KICs i perioden 2014-2020. En potentiel ny udvælgelsesproces for KICs i 2018 skal i høj grad baseres på resultaterne af en grundig ekstern evaluering af EIT og de eksisterende KICs, herunder en vurdering af de etablerede KICs' økonomiske og samfundsmæssige indvirkning og EIT's bidrag til styrkelsen af medlemsstaternes og EU's innovationskapacitet og på resultaterne af evalueringerne af Horisont 2020.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 6/6

Kommissionen har foretaget denne analyse gennem en proces, der er udarbejdet til objektivt at vurdere potentialet for fremtidige tematiske områder for KICs. Denne proces resulterede i følgende liste over kriterier:

- temaet skal tackle Europas vigtigste økonomiske og samfundsmæssige udfordringer og bidrage til gennemførelsen af Europa 2020-dagsordenen
- temaet skal være på linje med og koordinere med relevante EU-politikker og med eksisterende initiativer under Horisont 2020 og Erasmus for Alle
- temaet skal være i stand til at mobilisere investeringer og en langsigtet forpligtelse fra erhvervslivet
- temaet skal have et eksisterende marked for sine produkter eller være i stand til at skabe nye
- temaet skal have en bæredygtig og systematisk indvirkning målt i antal nyuddannede iværksættere, nye teknologier og nye virksomheder
- temaet skal samle en kritisk masse af interessenter i verdensklasse inden for forskning, uddannelse og innovation, som ellers ikke ville være blevet samlet
- temaet skal kræve tværfaglige tilgange og udvikling af nye typer uddannelse på tværs af faggrænser
- temaet skal overvinde store innovationskløfter, som f.eks. det europæiske paradoks, dvs. temaer, hvor Europa har et stærkt forskningsgrundlag, men svage innovationsresultater.

Med henblik på de planlagte to bølger af udvælgelse af KICs i henholdsvis 2014 og 2018 er følgende temaer blevet udpeget til den første bølge, baseret på områdernes modenhed, den potentielle samfundsmæssige og økonomiske indvirkning samt mulighederne for synergivirkninger med andre initiativer.

Temaerne er:

- Innovation for sund levevis og aktiv aldring

- Råstoffer – bæredygtig efterforskning, udvinding, forædling, genanvendelse og substitution
- Food4future – bæredygtig forsyningskæde fra jord til bord.

I forbindelse med den anden bølge i 2018 vil de resterende temaer (mobilitet i byer, produktion med høj værditilvækst og intelligente sikre samfund) blive overvejet samtidig med, at der tages hensyn til nye og uventede udfordringer, som måtte opstå i fremtiden.

For at sikre klare retningslinier og en passende tidsramme for udvælgelse af nye KICs inden for de ovennævnte temaer, vil EIT rettidigt udarbejde en udvælgelsesprocedure for en anden bølge af KICs i 2014 og – efter evalueringen af Horisont 2020 – for en tredje bølge i 2018 samt sikre, at rammebetingelserne for fremtidige KIC-udvælgelsesprocedurer skaber optimale resultater, navnlig ved at give klare retningslinjer med hensyn til krav og processer og ved at give forslagsstillerne tilstrækkelig tid til at organisere partnerskabet.

EIT's bestyrelse fastlægger strategien for EIT og rammebetingelserne for de etablerede og kommende KICs, og den forbinder via sine medlemmer EIT med de forskellige interessentgrupper på området. I overensstemmelse med EIT's erhvervsorienterede tilgang skal beslutningsprocessen være effektiv, hurtig og målrettet.

Afgørende faktorer i denne henseende er bestyrelsens størrelse, sammensætning og procedurer. Princippet om uafhængige medlemmer kombineret med et begrænset antal valgte medlemmer, der repræsenterer de etablerede KICs, har vist sin værdi og gør det muligt at samle ekspertise fra hele videntrekanten. Den indledende model med 18 valgte medlemmer plus senere fire yderligere KIC-repræsentanter har dog vist sine begrænsninger. En mindre bestyrelse vil føre til en mere effektiv beslutningsproces og mindske de administrative omkostninger. Endelig kan effektiviteten forbedres ved, at EIT-bestyrelsen fornyer sit fokus på sin kernerolle, nemlig at udstikke strategiske retningslinjer.

Der er derfor i udkastet til ændring af forordningen foreslået, at bestyrelsens størrelse fra 2014 ændres fra de nuværende 22 medlemmer til 12 medlemmer.

Ifølge udkastet til SID, skal EIT spille en stærkere rolle i forhold til de etablerede KICs. EIT vil derfor skulle udstikke klare og sammenhængende retningslinjer for forventninger, forpligtelser og ansvar i hele de etablerede KICs' livscyklus, i tæt samarbejde med de etablerede KICs udvikle en kapacitet inden for EIT's hovedkvarter, som kan fremme udveksling og læring mellem de eksisterende KICs samt tilbyde de etablerede KICs en række tjenester i forbindelse med horisontale spørgsmål, hvor effektiviteten kan forbedres, og gennemføre andre samlede politikker med samme formål.

Det er endvidere vigtigt, at EIT udnytter eksisterende god praksis inden for innovation gennem samspil med interessenter. EIT vil derfor etablere et regelmæssigt interessentforum med det formål at fremme interaktion og gensidig læring i forhold til det bredere innovationsfællesskab fra videntrekanten. Udover dette, vil EIT systematisk udnytte eksisterende sammenslutninger af universiteter, erhvervsorganisationer, forskningscentre og klyngeorganisationer som platform

for videnuveksling og udbredelse af resultater. Endelig vil EIT udvikle en mekanisme, der yderligere kan fremme synergivirkningen mellem EIT/KICs og andre EU-initiativer.

Finansielle behov og finansieringskilder 2014-2020

EIT's budgetbehov i perioden 2014-2020 er på 3,1 mia. EUR og bygger på tre hovedbestanddele: de nødvendige udgifter til konsolidering af de eksisterende tre KICs, gradvis udvikling hen imod nye KICs i henholdsvis 2014 og 2018, formidling, udadrettede aktiviteter og administrative udgifter.

Omkring 1,69 mia. EUR (53,15% af det samlede EIT-budget) afsættes til finansiering af de KICs, der er udpeget i 2009. 1,01 mia. EUR (31,81%) afsættes til den anden bølge af KICs (i opstarts- og udviklingsfasen), og 259,75 mio. EUR (8,16%) afsættes til KICs, der etableres som resultat af den tredje bølge.

Det projekterede EIT-budget for de etablerede og kommende KICs i perioden 2014-2020 udgør følgende 2,9 mia. EUR (93,13 % af EIT's samlede budget for perioden 2014/2020). Gennem EIT's stærke løftestangsvirkning kan de etablerede og kommende KICs mobilisere 8,890 mia. EUR fra andre offentlige og private kilder.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 8/8

EIT vil også deltage i en række formidlende og udadrettede aktiviteter, som f.eks. EIT-fellowshipprogrammet, der i høj grad vil forbedre indvirkningen af dets aktiviteter i hele Europa. En række tværgående støtte- og overvågningstjenester vil desuden sikre merværdi og effektivitetsgevinster for KIC-aktiviteterne. Omkring 141,76 mio. EUR (4,4%) af EIT-budgettet skal bruges på at gennemføre disse aktiviteter.

De administrative udgifter, dvs. udgifter til personale, administration, infrastruktur og drift, må over tid ikke overstige 2,4% af EIT's budget. En del af de administrative udgifter dækkes af værtslandet, Ungarn, idet det gratis stiller lokaler til rådighed indtil udgangen af 2030 og yder et årligt bidrag på 1,5 mio. EUR til personaleomkostningerne indtil udgangen af 2015. På dette grundlag vil de administrative udgifter derfor være på ca. 77 mio. EUR i perioden 2014-2020.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Der er i forslaget ikke redegjort for nærhedsprincippet, men det er Regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er respekteret.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 87,74 mia. EUR til Horisont 2020-forslaget, og EIT's budget på 3 182,230 mio. EUR (løbende priser) foreslås finansieret via denne ramme. Da Danmark betaler ca. to % af EU's budget svarer

det til, at Danmark bidrager med ca. 13 mia. kr. til Horisont 2020's budget og ca. 473 mio. kr. til EIT over de syv år, Horisont 2020 løber (2014-2020).

8. Høring

Forslaget er blevet sendt i høring i EU-specialudvalget for forskning.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes ikke de store udfordringer i forhandlingerne af selve forslaget til ændring af forordningen, da der er bred opbakning til fortsættelsen af EIT.

I forslaget lægges der op til en tæt kobling mellem EIT og de i Horisont 2020 identificerede store samfundsmæssige udfordringer, hvilket ikke nødvendigvis er i alle medlemslandes interesse.

Et andet punkt, som kan give anledning til diskussioner, er IP-retteligheder. EIT ønsker egne regler for IP-retteligheder og vil som udgangspunkt ikke følge de regler for IP-retteligheder, der lægges op til, resten af Horisont 2020 skal følge, hvilket kan bakkes op af enkelte medlemslande.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 9/9

Der er ligeledes forventninger om, at Kommissionens forslag til SID vil kunne give anledning til diskussioner/forhandlinger, da de tematiske områder dels skal imødekomme medlemslandenes nationale prioriteringer, eksisterende initiativers tematikker samt de i Horisont 2020 identificerede store samfundsmæssige udfordringer.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at forslaget til ændring af forordningen om etablering af EIT samt forslaget til SID imødekommer de aspekter, som blev fremhævet i evalueringen af EIT.

Regeringen hilser velkommen, at EIT's hovedformål bliver at fremme og integrere videregående uddannelse, forskning og innovation på højeste niveau.

Regeringen vil efter høringen om forslaget fremlægge en mere detaljeret holdning.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.